

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΙΣΤ΄ - ΣΥΝΟΔΟΣ Α΄
ΔΙΑΡΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ,
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

ΕΚΘΕΣΗ

Της Διαρκούς Επιτροπής Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων «Μεταρρυθμίσεις ποινικών διατάξεων, κατάργηση των καταστημάτων κράτησης Γ΄ τύπου και άλλες διατάξεις»

ΠΡΟΣ ΤΗ ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Η Διαρκής Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης συνήλθε σε τέσσερις συνεδριάσεις στις 6, 8 και 14 Απριλίου 2015, υπό την προεδρία του Προέδρου αυτής, κ. Μιχάλη Κριτσωτάκη, με αντικείμενο την επεξεργασία και εξέταση του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων «Μεταρρυθμίσεις ποινικών διατάξεων, κατάργηση των καταστημάτων κράτησης Γ΄ τύπου και άλλες διατάξεις».

Στις συνεδριάσεις παρέστησαν ο Υπουργός Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, κ. Νίκος Βούτσης, ο Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, κ. Νίκος Παρασκευόπουλος, καθώς και αρμόδιοι υπηρεσιακοί παράγοντες.

Κατά τη διάρκεια της συζήτησης, τον λόγο έλαβαν η Εισηγήτρια του ΣΥΡΙΖΑ, κυρία Βασιλική Κατριβάνου, ο Εισηγητής της Νέας Δημοκρατίας, κ. Βασίλειος Κικίλιας, ο Ειδικός Αγορητής του Λαϊκού Συνδέσμου - Χρυσή Αυγή, κ. Ιωάννης Λαγός, ο Ειδικός Αγορητής του «Ποταμιού», κ. Ιάσων Φωτήλας, ο Ειδικός Αγορητής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας, κ. Ιωάννης Γκιόκας, ο Ειδικός Αγορητής των Ανεξαρτήτων Ελλήνων, κ. Βασίλειος Κόκκαλης, η Ειδική Αγορήτρια του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος, κυρία Φωτεινή (Φώφη) Γεννηματά, καθώς και οι Βουλευτές κ.κ. Όλγα Γεροβασίλη, Απόστολος Καραναστάσης, Παναγιώτα Κοζομπόλη – Αμανατίδη, Σπύρος Λάμπας, Νεκτάριος Σαντορινιός, Αθανάσιος Σκούμας, Ελένη Σταματάκη, Αφροδίτη Σταμπουλή, Αντώνιος Συρίγος, Χαρίλαος Τζαμακλής, Αλέξανδρος Τριανταφυλλίδης, Σωκράτης Φάμελλος, Ελένη Ψαρρέα, Χαράλαμπος Αθανασίου, Δημήτριος Κυριαζίδης, Παναγιώτης Καρκατσούλης, Κωνσταντίνος Ζαχαριάς, Δέσποινα Σβερώνη – Χονδρονάσιου, Χριστίνα Ταχιάου, Αγλαΐα Κυρίτη, Μιχάλης Κριτσωτάκης, Αθανάσιος (Νάσος) Αθανασίου, Νικόλαος Μαυραγάνης, Βασίλης Τσίρκας, Βασιλική Λέβα, Τριαντάφυλλος Μηταφίδης, Κωνσταντίνος Τζαβάρας, Γιώργος Ψυχογιός και Αθανάσιος Δαβάκης.

Κατά την πρωινή συνεδρίαση της 8ης Απριλίου 2015, Ειδική Αγορήτρια του Λαϊκού Συνδέσμου – Χρυσή Αυγή, ήταν η κυρία Δέσποινα Σβερώνη - Χονδρονάσιου.

Κατά την απογευματινή συνεδρίαση της 8ης Απριλίου 2015, Ειδικός Αγορητής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας, ήταν ο κ. Χρήστος Κατσώτης.

Επίσης, προσήλθαν και εξέθεσαν τις απόψεις τους επί του σχεδίου νόμου, σύμφωνα με το άρθρο 38 του Κανονισμού της Βουλής, οι κ.κ. Βασιλική Θάνου – Χριστοφίλου, Πρόεδρος του Δ.Σ. της Ένωσης Δικαστών και Ει-

σαγγελέων, Κωνσταντίνος Τζαβέλλας, Πρόεδρος του Δ.Σ. της Ένωσης Εισαγγελέων, Καλλιόπη Σπανού, Συνήγορος του Πολίτη, Βασίλειος Καρύδης, Βοηθός Συνήγορος Κύκλου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, Γεώργιος Μόσχος, Βοηθός Συνήγορος Κύκλου Δικαιωμάτων του Παιδιού, Γεράσιμος Νοταράς, Πρόεδρος του Δ.Σ. του ΚΕΘΕΑ, Ευάγγελος Καφετζόπουλος, ψυχίατρος, Διευθυντής Εφαρμογής Προγραμμάτων του ΟΚΑΝΑ, Κυριάκος Παναγόπουλος, Νομικός Σύμβουλος, Προϊστάμενος Νομικής Υπηρεσίας του ΟΚΑΝΑ, Δημήτριος Υφαντής, εκπρόσωπος της μονάδας απεξάρτησης «18 άνω», Χρήστος Ηλιάδης, μέλος του Δ.Σ. της Ελληνικής Ένωσης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, Γεώργιος Νικολόπουλος, εκπρόσωπος του Κέντρου Επανεκπαίδευσης Φυλακισμένων ΕΠΑΝΟΔΟΣ, Γεώργιος Μομφερράτος, μέλος της οργάνωσης θυμάτων τρομοκρατίας «Ως Εδώ», Ιωάννα Δρόσου, μέλος της «Πρωτοβουλίας για τα Δικαιώματα των Κρατουμένων», Μαρίνα Μπούκη, εκπρόσωπος του Ειδικού Καταστήματος Κράτησης Νέων Αυλώνα, Εύα Κογιαννάκη, εκπρόσωπος της Υπηρεσίας Επιμελητών Ανηλίκων και Σπύρος Καρακίτσος, Πρόεδρος της Ομοσπονδίας Σωφρονιστικών Υπαλλήλων Ελλάδας.

Η Εισηγήτρια του ΣΥΡΙΖΑ και ο Ειδικός Αγορητής των Ανεξαρτήτων Ελλήνων εισηγήθηκαν την ψήφιση του ανωτέρω σχεδίου νόμου, ο Εισηγητής της Νέας Δημοκρατίας και η Ειδική Αγορήτρια του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος το καταψήφισαν, ο Ειδικός Αγορητής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος δήλωσε «παρών», ενώ ο Ειδικός Αγορητής του Λαϊκού Συνδέσμου - Χρυσή Αυγή και ο Ειδικός Αγορητής του «Ποταμιού» επιφυλάχθηκαν για την τελική τοποθέτησή τους κατά τη συζήτηση του σχεδίου νόμου στη Βουλή.

Η Επιτροπή έκανε δεκτές τροποποιήσεις και νομοτεχνικές βελτιώσεις, που πρότεινε ο παριστάμενος Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, κ. Νίκος Παρασκευόπουλος.

Τέλος, η Επιτροπή, αφού έλαβε υπόψη τις αγορεύσεις των Εισηγητών, των Ειδικών Αγορητών, καθώς και των μελών της, έκαναν δεκτό, κατά πλειοψηφία, το ως άνω σχέδιο νόμου, κατ' αρχήν, κατ' άρθρο και στο σύνολό του και εισηγείται την ψήφισή του από τη Βουλή, όπως διαμορφώθηκε από την Επιτροπή και τον παριστάμενο Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

Μεταρρυθμίσεις ποινικών διατάξεων, κατάργηση των καταστημάτων κράτησης Γ΄ τύπου και άλλες διατάξεις

Άρθρο 1

Κατάργηση των καταστημάτων κράτησης Γ΄ τύπου

1. Τα άρθρα 1, πλην των παρ. 2, 5 και 7, 2 και 3 του ν. 4274/2014 (Α΄ 147) καταργούνται. Επίσης, καταργείται το π.δ. 168 /2014, ο Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας Καταστημάτων Κράτησης και Αυτοτελών Τμημάτων Γ΄ Τύπου, καθώς και κάθε άλλη διάταξη κατά το μέρος που αναφέρονται στα «καταστήματα κράτησης Γ΄ τύπου».

2. Η παρ. 2 του άρθρου 19 του Σωφρονιστικού Κώδικα (ν. 2776/1999) αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Τα γενικά καταστήματα κράτησης διακρίνονται σε Α΄ και Β΄ τύπου. Με την επιφύλαξη των διατάξεων των παραγράφων 4 και 5 του άρθρου 11, στα καταστήματα Α΄ τύπου κρατούνται οι υπόδοικοι, οι κρατούμενοι για χρέη και οι κατάδοικοι σε ποινή φυλάκισης και στα Β΄ τύπου κρατούνται όλοι οι υπόλοιποι κρατούμενοι.»

Άρθρο 2 **Τροποποιήσεις στον Ποινικό Κώδικα**

1. Το άρθρο 54 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 54

Η διάρκεια του περιορισμού σε ειδικό κατάστημα κράτησης νέων δεν υπερβαίνει τα πέντε έτη ούτε είναι μικρότερη από έξι μήνες, αν για την πράξη που τελέστηκε ο νόμος απειλεί κάθειρξη μέχρι δέκα έτη. Αν η απειλούμενη ποινή είναι ισόβια κάθειρξη ή πρόσκαιρη μεγαλύτερη αυτής του προηγούμενου εδαφίου, η διάρκεια του περιορισμού σε ειδικό κατάστημα κράτησης νέων δεν υπερβαίνει τα δέκα έτη ούτε είναι μικρότερη από δύο».

2. Το άρθρο 56 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 56

1. Με ιδιαίτερους νόμους κανονίζεται ο τρόπος εκτέλεσης των ποινών, που προβλέπουν τα άρθρα 38 και 51-55, καθώς επίσης και των μέτρων ασφάλειας που προβλέπουν τα άρθρα 69-72.

2. Εκείνος στον οποίο επιβλήθηκε ποινή φυλάκισης ή κάθειρξης έως δέκα (10) ετών και έχει υπερβεί το εβδομηκοστό πέμπτο (75ο) έτος της ηλικίας του, εκτίει την ποινή ή το υπόλοιπο της ποινής στην κατοικία του, εκτός αν με ειδική αιτιολογία κριθεί ότι η έκτιση της ποινής σε κατάστημα κράτησης είναι απολύτως αναγκαία για να αποτραπεί αυτός από την τέλεση άλλων αντίστοιχης βαρύτητας εγκλημάτων. Εάν το πιο πάνω όριο ηλικίας έχει συμπληρωθεί κατά την εκδίκαση της υπόθεσης, αποφασίζει το δικαστήριο που επιβάλλει την ποινή. Σε κάθε άλλη περίπτωση, αποφασίζει το συμβούλιο πλημμελειοδικών μετά από αίτηση του καταδικασμένου.

3. Οι εκτίοντες ποινή στην κατοικία τους δύνανται να λαμβάνουν άδεια εξόδου από αυτήν από τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών του τόπου έκτισης για λόγους εκπαίδευσης, εργασίας ή νοσηλείας. Οι ίδιοι υποχρεούνται να εμφανίζονται το πρώτο πενήντημερο κάθε μήνα στο αστυνομικό τμήμα του τόπου κατοικίας τους. Αν παραλείψουν την υποχρέωσή τους αυτή, ο εισαγγελέας έκτισης της ποινής, εκτιμώντας τη συχνότητα των παραλείψεων και τους λόγους στους οποίους οφείλονται, μπορεί να: α) προβαίνει σε συστάσεις, β) διατάξει την έκτιση μέρους της ποινής τους που δεν μπορεί να υπερβαίνει τον ένα (1) μήνα στο κατάστημα κράτησης ή γ) διατάξει την έκτιση της ποινής τους στο κατάστημα κράτησης. Η διάταξη του άρθρου 107 έχει και εδώ ανάλογη εφαρμογή.»

3. Το άρθρο 74 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 74

1. Με την επιφύλαξη των σχετικών διατάξεων που περιλαμβάνονται σε διεθνείς συμβάσεις που έχουν κυρωθεί από τη χώρα, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει την απέλαση αλλοδαπού που καταδικάστηκε σε κάθειρξη, εάν κρίνει ότι η παραμονή του στη χώρα δεν συμβιβάζεται προς τους όρους της κοινωνικής συμβίωσης, λαμβάνοντας υπόψη ιδίως το είδος του εγκλήματος για το οποίο καταδικάστηκε, το βαθμό της υπαιτιότητάς του, τις ειδικές συνθήκες τέλεσης της πράξης, τις συνέπειες αυτής, το χρόνο παραμονής του στο ελληνικό έδαφος, τη νομιμότητα ή μη της παραμονής του, την εν γένει συμπεριφορά, τον επαγγελματικό προσανατολισμό, την ύπαρξη οικογένειας και γενικότερα το βαθμό ένταξης αυτού στην ελληνική κοινωνία. Αν ο αλλοδαπός κατά το χρόνο τέλεσης της πράξης ήταν ανήλικος, για την απέλασή του λαμβάνεται υπόψη και η τυχόν νόμιμη εγκατάσταση και παραμονή της οικογένειάς του στη χώρα ή στην περίπτωση που η οικογένεια του διαμένει στην αλλοδαπή, ο υφιστάμενος στη χώρα προορισμού σοβαρός κίνδυνος κατά της ζωής, της σωματικής ακεραιότητας ή της προσωπικής ή γενετήσιας ελευθερίας του. Η απέλαση εκτελείται αμέσως μετά την έκτιση της ποινής ή την απόλυση από τις φυλακές. Το ίδιο ισχύει και όταν η απέλαση επιβλήθηκε από το δικαστήριο ως παρεπόμενη ποινή.

2. Το δικαστήριο μπορεί, επίσης, να διατάξει την απέλαση από τη χώρα κάθε αλλοδαπού στον οποίο επιβλήθηκε μέτρο ασφάλειας των άρθρων 69, 71 και 72. Σε αυτή την περίπτωση, η απέλαση μπορεί να διαταχθεί σε αντικατάσταση αυτών των μέτρων.

3. Το δικαστήριο που αποφασίζει την απέλαση του αλλοδαπού δράστη επιβάλλει σε αυτόν απαγόρευση επανεισόδου του στη χώρα, για χρονικό διάστημα έως δέκα (10) ετών. Το συμβούλιο πλημμελειοδικών του τόπου του δικαστηρίου που επέβαλε την απέλαση, μετά από γνώμη της αρμόδιας αστυνομικής αρχής, μπορεί να επιτρέψει την επιστροφή του αλλοδαπού στη χώρα ύστερα από αίτησή του, αφού περάσει μια τριετία από την εκτέλεση της απέλασης, με την επιφύλαξη των διατάξεων του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο χρονικός περιορισμός του προηγούμενου εδαφίου δεν ισχύει σε περίπτωση αλλοδαπού ο οποίος έχει τελέσει γάμο με Έλληνα υπήκοο, για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί ο γάμος, καθώς και σε περίπτωση παλινοστούντος ελληνικής καταγωγής. Το συμβούλιο αποφαινεται αμετάκλητα και μπορεί να εξετάσει νέα αίτηση για επιστροφή μόνο μετά την πάροδο ενός (1) έτους από την απόρριψη της προηγούμενης.

4.α. Η απέλαση εκτελείται με ενέργειες των αρμόδιων αστυνομικών αρχών, σύμφωνα με την οικεία νομοθεσία περί αλλοδαπών, καθώς και τους κανόνες του διεθνούς και του ευρωπαϊκού δικαίου. Πέντε (5) μήνες πριν από τη συμπλήρωση του χρόνου για την υφ' όρον απόλυση του κρατούμενου, ο διευθυντής του καταστήματος κράτησης υποχρεούται να ενημερώσει σχετικά τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών του τόπου κράτησης, ώστε ο τελευταίος να παραγγείλει αμέσως στην αρμόδια αστυνομική αρχή τη διερεύνηση του εφικτού της απέλα-

σης και την προετοιμασία για την υλοποίησή της. Τουλάχιστον ένα (1) μήνα πριν από τη συμπλήρωση του χρόνου για την υφ' όρον απόλυση, η αρμόδια αστυνομική αρχή αναφέρει, με αιτιολογημένη έκθεσή της, στον εισαγγελέα του τόπου κράτησης εάν η απέλαση είναι εφικτή. Σε περίπτωση που η απέλαση είναι εφικτή, εκτελείται αμέσως μετά την υφ' όρον απόλυση ή την έκταση της ποινής του κρατούμενου. Με αιτιολογημένη διάταξη του εισαγγελέα πλημμελειοδικών του τόπου κράτησης, η κράτηση μπορεί να παραταθεί για ένα (1) μήνα μόνο από το χρόνο της υφ' όρον απόλυσης ή έκτασης της ποινής, εφόσον η διαδικασία απέλασης έχει ξεκινήσει και πρόκειται να εκτελεστεί μέσα σε αυτό το χρονικό διάστημα. Μετά την παρέλευση του χρόνου αυτού και εφόσον η απέλαση δεν έχει πραγματοποιηθεί, με διάταξη του εισαγγελέα πλημμελειοδικών του τόπου κράτησης αναστέλλεται υποχρεωτικά η απέλαση του αλλοδαπού, του επιβάλλονται οι όροι που προβλέπονται στην παρ. 3 του άρθρου 100 ή ορισμένοι από αυτούς και ο κρατούμενος απολύεται αμέσως.

β. Σε περίπτωση που ο αλλοδαπός παρεμποδίζει την προετοιμασία της απομάκρυνσής του, αρνούμενος να συνεργαστεί με τις αρχές και να αποκαλύψει τα πραγματικά του στοιχεία, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών του τόπου κράτησης μπορεί να παρατείνει την κράτησή του μέχρι και τρεις (3) μήνες από το χρόνο της υφ' όρον απόλυσης ή έκτασης της ποινής. Στην περίπτωση αυτή, όπως και στην περίπτωση α', ο αλλοδαπός παραμένει μέχρι την εκτέλεση της απέλασής του σε ειδικό χώρο του καταστήματος κράτησης ή του θεραπευτικού καταστήματος ή σε ειδικό χώρο των αστυνομικών αρχών που δημιουργούνται για το σκοπό αυτόν, με εντολή του εισαγγελέα πλημμελειοδικών του τόπου κράτησης. Κατά της εισαγγελικής διάταξης που παρατείνει την κράτηση, ο κρατούμενος μπορεί να υποβάλει προσφυγή, για την οποία αποφαινεται αμετάκλητα ο αρμόδιος εισαγγελέας εφετών μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών. Μετά την παρέλευση του τριμήνου, με διάταξη του εισαγγελέα πλημμελειοδικών του τόπου κράτησης αναστέλλεται υποχρεωτικά η απέλαση του αλλοδαπού, του επιβάλλονται οι όροι που προβλέπονται στην παρ. 3 του άρθρου 100 ή ορισμένοι από αυτούς και ο κρατούμενος απολύεται αμέσως.

γ. Όταν η απέλαση καταστεί εφικτή κατά την αιτιολογημένη γνώμη της αστυνομικής αρχής, η απόφαση αναστολής αυτής ανακαλείται με την ίδια διαδικασία που εκδόθηκε και διατάσσεται η κράτηση του αλλοδαπού για την πραγματοποίηση της απέλασης για χρονικό διάστημα το πολύ δεκαπέντε (15) ημερών.

5. Εάν, σύμφωνα με την αιτιολογημένη έκθεση της αστυνομικής αρχής κατά την περίπτωση α' της παραγράφου 4, η απέλαση δεν είναι εφικτή για οποιονδήποτε λόγο και ιδίως επειδή: α) ο αλλοδαπός είναι ανιθαγενής ή ζητεί διεθνή προστασία ή απολαμβάνει διεθνή προστασία, ή β) δεν λειτουργεί ή δεν συνεργάζεται η προξενική αρχή της χώρας καταγωγής του ή γ) η χώρα του δεν συνιστά ασφαλή προορισμό ή τυχόν επιστροφή συνιστά παραβίαση του άρθρου 3 της ΕΣΔΑ ή δ) δεν τον δέχεται η χώρα καταγωγής του, τότε, μετά την υφ' όρον απόλυση ή την έκταση ποινής, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών του τόπου κράτησης αναστέλλει υποχρεωτικά με διάταξη του την απέλαση, επιβάλλει τους όρους που προβλέ-

πονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 100 ή ορισμένους από αυτούς και ο κρατούμενος απολύεται αμέσως. Όταν η απέλαση καταστεί εφικτή, εφαρμόζεται αναλόγως η περίπτωση γ' της προηγούμενης παραγράφου.

6. Αυτός που παραβιάζει τον όρο ή τους όρους που του έχουν επιβληθεί από τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών κατά την αναστολή της απέλασης, τιμωρείται με την ποινή του άρθρου 182 παρ. 1.»

4. Στο άρθρο 94 του Ποινικού Κώδικα προστίθεται παράγραφος 4 ως εξής:

«4. Ποινές, οι οποίες επιβάλλονται για κακουργήματα ή με δόλο τελούμενα πλημμελήματα και εμπεριέχουν άσκηση σωματικής βίας και έχουν διαπραχθεί από κρατούμενους εντός των καταστημάτων κράτησης κατά άλλων κρατουμένων ή υπαλλήλων των καταστημάτων κράτησης ή κατά τη διάρκεια άδειας, εκτίονται ολόκληρες μετά την έκταση της ποινής που επιβλήθηκε ή που θα επιβληθεί για την πράξη για την οποία ήταν κρατούμενος ο υπαίτιος.»

5. Το άρθρο 105 παράγραφος 1 περίπτωση γ' του άρθρου 105 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«γ) προκειμένου για ισόβια κάθειρξη, τουλάχιστον δεκαεννέα έτη».

6. Η παρ. 2 του άρθρου 105 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Το χρονικό διάστημα των τριών πέμπτων περιορίζεται στα δύο πέμπτα της ποινής που επιβλήθηκε και προκειμένου για ισόβια κάθειρξη, τα δεκαεννέα έτη περιορίζονται σε δεκαπέντε έτη, αν ο κατάδικος έχει υπερβεί το εβδομηκοστό έτος της ηλικίας του. Το χρονικό διάστημα των δεκαπέντε ετών προσαυξάνεται κατά τα δύο πέμπτα των λοιπών ποινών που τυχόν έχουν επιβληθεί, στην περίπτωση που αυτές συντρέχουν σωρευτικά. Σε κάθε περίπτωση όμως, ο κατάδικος μπορεί να απολυθεί, αν έχει εκτίσει δεκαεννέα έτη. Μετά τη συμπλήρωση του εξηκοστού πέμπτου έτους της ηλικίας του καταδίκου, κάθε ημέρα παραμονής του σε σωφρονιστικό κατάστημα υπολογίζεται ευεργετικά ως δύο ημέρες εκτιόμενης ποινής. Αν ο κατάδικος εργάζεται, κάθε ημέρα απασχόλησης υπολογίζεται ως επιπλέον μισή ημέρα εκτιόμενης ποινής. Αν για τους καταδίκους αυτούς προκύπτει από άλλες διατάξεις ευνοϊκότερος υπολογισμός, εφαρμόζονται εκείνες. Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου δεν εφαρμόζονται σε καταδίκους για το έγκλημα της εσχάτης προδοσίας, για τους οποίους εξακολουθεί να ισχύει η παρ. 2 του άρθρου 105 του ν. 1492/1950, Κύρωση του Ποινικού Κώδικα.»

7. Η παρ. 6 του άρθρου 105 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«6. Για τη χορήγηση της υπό όρο απόλυσης, ως ποινή που εκτίθηκε θεωρείται αυτή που υπολογίστηκε ευεργετικά σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Προκειμένου για ποινές κάθειρξης δεν μπορεί να χορηγηθεί πάντως στον κατάδικο η υπό όρο απόλυση, αν δεν έχει παραμείνει στο σωφρονιστικό κατάστημα για χρονικό διάστημα ίσο με το ένα τρίτο της ποινής που του επιβλήθηκε και, σε περίπτωση ισόβιας κάθειρξης, δεκαπέντε έτη. Το χρονικό διάστημα του ενός τρίτου ή, σε περίπτωση ισόβιας κάθειρξης, των δεκαπέντε ετών, προσαυξάνεται κατά τα δύο πέμπτα των λοιπών ποινών που τυχόν έχουν επιβληθεί, στην περίπτωση που αυτές συντρέχουν σωρευτικά. Σε κάθε περίπτωση όμως ο κατάδικος μπορεί να απολυ-

θεί αν έχει εκτίσει δεκαεννέα έτη. Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου δεν εφαρμόζονται σε όσους καταδικάστηκαν για το έγκλημα της εσχάτης προδοσίας, για τους οποίους εξακολουθεί να ισχύει το άρθρο 5 του ν. 2058/1952. Επίσης, οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου δεν εφαρμόζονται σε όσους καταδικάστηκαν για το έγκλημα της παραγράφου 1 του άρθρου 299, εφόσον η πράξη τελέστηκε κατά τη διάρκεια της κράτησής τους σε σωφρονιστικό κατάστημα.»

8. Η παρ. 7 του άρθρου 105 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«7. Κάθε ημέρα κράτησης κρατούμενων που πάσχουν από ημιπληγία ή παραπληγία, σκλήρυνση κατά πλάκας ή έχουν υποβληθεί σε επέμβαση μεταμόσχευσης καρδιάς, ήπατος, νεφρού ή μυελού ή είναι φορείς του συνδρόμου επίκτητης ανοσοποιητικής ανεπάρκειας ή πάσχουν από κακοήθη νεοπλασμάτα ή από νεφρική ανεπάρκεια για την οποία γίνεται τακτική αιμοκάθαρση ή από φυματίωση κατά τη διάρκεια της θεραπείας της, υπολογίζεται ευεργετικά ως δύο ημέρες εκτιόμενης ποινής.

Το ίδιο ισχύει και για: α) κρατούμενους με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω, β) κρατούμενους με ποσοστό αναπηρίας 50% και άνω, που δεν μπορούν να εργαστούν, εφόσον κρίνεται ότι η παραμονή τους στο κατάστημα κράτησης καθίσταται ιδιαίτερα επαχθής λόγω αδυναμίας αυτοεξυπηρέτησης, γ) κρατούμενους στους οποίους απαγορεύεται ύστερα από γνωμάτευση του ιατρού του καταστήματος η ανάληψη εργασίας ή απασχόλησης που μπορεί βάσιμα να προκαλέσει σοβαρή και μόνιμη βλάβη στην υγεία τους, δ) κρατούμενους οι οποίοι νοσηλεύονται σε θεραπευτικά καταστήματα ή νοσοκομεία εφόσον η νοσηλεία τους έχει διαρκέσει τουλάχιστον τέσσερις μήνες, ε) κρατούμενες μητέρες για όσο διάστημα έχουν μαζί τους τα ανήλικα τέκνα τους, στ) κρατούμενους που συμμετέχουν σε θεραπευτικό πρόγραμμα ψυχικής απεξάρτησης από ναρκωτικά εγκεκριμένου, κατά το άρθρο 51 του ν. 4139/2013 (Α΄ 74), οργανισμού και ζ) κρατούμενους για όσο διάστημα διαρκεί η κράτησή τους σε χώρους αστυνομικών τμημάτων ή αστυνομικών διευθύνσεων.

Η διακρίβωση της αναπηρίας στις περιπτώσεις α΄ και β΄ γίνεται με τη διαδικασία της ειδικής πραγματογνωμοσύνης της παραγράφου 4 του άρθρου 110Α. Ο ευεργετικός υπολογισμός διενεργείται από τον αρμόδιο δικαστικό λειτουργό κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 46 παρ. 1 του Σωφρονιστικού Κώδικα και λαμβάνεται υπόψη εκτός από την υπ΄ όρον απόλυση και για τη λήξη της έκτισης της ποινής, τη μετατροπή της σε χρηματική ποινή ή κοινωφελή εργασία ή την αθροιστική έκτιση των ποινών.»

9. Μετά την παρ. 7 του άρθρου 105 του Ποινικού Κώδικα προστίθεται παράγραφος 8, ως εξής:

«8. Σε κάθε περίπτωση, η προσμέτρηση για τον ευεργετικό υπολογισμό των ημερών ποινής των καταδικών ή υποδικών δεν διακόπτεται λόγω νοσηλείας στο Νοσοκομείο Κρατούμενων, στο Ψυχιατρείο Κρατούμενων Κορυδαλλού, καθώς και σε οποιοδήποτε άλλο νοσηλευτικό ίδρυμα.»

10. Το άρθρο 110Α του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 110Α

1. Η απόλυση υπό όρο χορηγείται ανεξαρτήτως της

συνδρομής των προϋποθέσεων των άρθρων 105 και 106, εφόσον ο κατάδικος νοσεί από σύνδρομο επίκτητης ανοσοποιητικής ανεπάρκειας ή από χρόνια νεφρική ανεπάρκεια και υποβάλλεται σε τακτική αιμοκάθαρση ή από ανθεκτική φυματίωση ή είναι τετραπληγικός ή έχει υποστεί μεταμόσχευση ήπατος, μυελού και καρδιάς ή πάσχει από κακοήθη νεοπλασμάτα ή από κίρρωση του ήπατος με αναπηρία άνω του εξήντα επτά τοις εκατό (67%) ή από γεροντική άνοια έχοντας υπερβεί το ογδοηκοστό έτος της ηλικίας.

2. Η απόλυση χορηγείται, ανεξαρτήτως της συνδρομής των προϋποθέσεων των άρθρων 105 και 106 και στις πιο κάτω περιπτώσεις, που έχει επιβληθεί πρόσκαιρη στερητική της ελευθερίας ποινή: α) στους καταδίκους με ποσοστό αναπηρίας 50% και άνω εφόσον κρίνεται ότι η παραμονή τους στο κατάστημα κράτησης καθίσταται ιδιαίτερα επαχθής λόγω αδυναμίας αυτοεξυπηρέτησης και β) στους καταδίκους με ποσοστό αναπηρίας 67% και άνω. Σε περίπτωση πρόσκαιρης κάθειρξης, απαιτείται να έχει εκτιθεί με οποιονδήποτε τρόπο το ένα πέμπτο της ποινής.

3. Σε περίπτωση ισόβιας κάθειρξης ο κρατούμενος αν έχει εκτίσει με οποιονδήποτε τρόπο δέκα έτη και διαθέτει ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω εκτίει το υπόλοιπο της ποινής του στην κατοικία του, με ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 56 παρ. 3.

4. Η διακρίβωση των προϋποθέσεων των παραγράφων 1 και 2 γίνεται μετά από αίτηση του κρατούμενου από το αρμόδιο συμβούλιο πλημμελειοδικών ή, στην περίπτωση κρατούμενου που εκτίει ποινή ισόβιας κάθειρξης, από το συμβούλιο εφετών. Ο εισαγγελέας, μετά την υποβολή της αίτησης, διατάσσει ειδική πραγματογνωμοσύνη για τη διακρίβωση των προϋποθέσεων των παραγράφων 1 και 2 και την πιστοποίηση του ποσοστού αναπηρίας, αν αυτό δεν έχει βεβαιωθεί από το Κέντρο Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕΠΑ). Η κατά τα άνω ειδική πραγματογνωμοσύνη ή η βεβαίωση από το ΚΕΠΑ υποβάλλεται από τον εισαγγελέα στο αρμόδιο συμβούλιο μαζί με την πρότασή του. Κατά του βουλεύματος του συμβουλίου εφετών μπορεί να ασκηθεί αναίρεση. Οι λεπτομέρειες σχετικά με την ως άνω ειδική πραγματογνωμοσύνη καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Υγείας.

5. Με την επιφύλαξη των άρθρων 107 και 108, η απόλυση υπό όρο κατά τις παραγράφους 1 και 2 σημειώνεται στο Ποινικό Μητρώο του καταδίκου, χορηγείται μόνο μία φορά και επεκτείνεται αυτοδικαίως σε όλες τις συντρέχουσες στην έκτιση ποινές, για τις οποίες μπορεί να καθοριστεί συνολική ποινή κατ' άρθρο 551 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

6. Η καταδίκη κατά τη διάρκεια της δοκιμασίας για πράξη που τελέστηκε πριν την έναρξη της έκτισης της ποινής, για την οποία χορηγήθηκε η απόλυση υπό όρο, δεν επιφέρει την ανάκληση της απόλυσης.

7. Σε όλες τις ανωτέρω περιπτώσεις, εκτός της επιβολής ισόβιας κάθειρξης, δύναται να επιβληθεί μόνο ο όρος της απαγόρευσης εξόδου από τη χώρα. Ανάκληση απόλυσης για παραβίαση όρου δεν χωρεί όταν αυτή προκλήθηκε από λόγους υγείας.

8. Σε όσους απολύονται κατά τις διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν χωρεί προσωποκράτηση.»

11. Μετά την παρ. 3 του άρθρου 124 του Ποινικού Κώδικα προστίθεται παράγραφος 3α, ως εξής:

«3α. Το δικαστήριο μπορεί να αντικαταστήσει το αναμορφωτικό μέτρο της περίπτωσης ιβ΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 122 που έχει επιβληθεί σε ποινικά υπεύθυνο ανήλικο για πράξη, την οποία αν τελούσε ενήλικος θα ήταν κακούργημα και εμπεριέχει στοιχεία βίας, με περιορισμό σε ειδικό κατάσταση κράτησης νέων, εφόσον: α) ο ανήλικος διαφεύγει επανειλημμένως από το ίδρυμα αγωγής και ο ποινικός σφραγισμός κρίνεται απολύτως αναγκαίος ή β) τελέσει εκ νέου πράξη, που εάν την τελούσε ενήλικος θα ήταν κακούργημα που εμπεριέχει στοιχεία βίας.»

12. Η παρ. 1 του άρθρου 126 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«Η αξιόποινη πράξη που τελέστηκε από ανήλικο οκτώ έως δεκαπέντε ετών δεν καταλογίζεται σε αυτόν.»

13. Η παρ. 1 του άρθρου 127 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«Περιορισμός σε ειδικό κατάσταση κράτησης νέων επιβάλλεται μόνο σε ανήλικους που έχουν συμπληρώσει το δέκατο πέμπτο έτος της ηλικίας, εφόσον η πράξη τους, αν την τελούσε ενήλικος, θα ήταν κακούργημα απειλούμενο με την ποινή της ισόβιας κάθειρξης, με την επιφύλαξη της παραγράφου 3α του άρθρου 124. Περιορισμός σε ειδικό κατάσταση κράτησης νέων δύναται να επιβληθεί και για τις πράξεις του άρθρου 336 εφόσον τελούνται σε βάρος προσώπου νεότερου από 15 ετών. Η απόφαση πρέπει να περιέχει ειδική και εμπεριστατωμένη αιτιολογία από την οποία να προκύπτει γιατί τα αναμορφωτικά ή θεραπευτικά μέτρα δεν κρίνονται στη συγκεκριμένη περίπτωση επαρκή, λαμβανομένων κατά περίπτωση υπόψη των ιδιαίτερων συνθηκών τέλεσης της πράξης και της προσωπικότητας του ανηλίκου.»

14. Η παρ. 1 του άρθρου 130 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Η διάταξη του άρθρου 127 παρ. 1 εφαρμόζεται και για τους ανήλικους που τέλεσαν αξιόποινη πράξη μετά τη συμπλήρωση του δέκατου πέμπτου έτους της ηλικίας τους και εισάγονται σε δίκη μετά τη συμπλήρωση του δέκατου όγδοου έτους. Στην περίπτωση αυτή τα αναμορφωτικά μέτρα παύουν αυτοδικαίως όταν ο υπαίτιος συμπληρώσει το εικοστό πέμπτο έτος της ηλικίας του. Στην περίπτωση ιβ΄ της παρ. 1 του άρθρου 122 το αναμορφωτικό μέτρο παύει αυτοδικαίως, όταν ο υπαίτιος συμπληρώσει το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας του. Αν το δικαστήριο κρίνει ότι η επιβολή αναμορφωτικών ή θεραπευτικών μέτρων δεν είναι επαρκής και ότι ο περιορισμός σε ειδικό κατάσταση κράτησης νέων, μολονότι αναγκαίος δεν είναι πλέον σκόπιμος, μπορεί να επιβάλει την ποινή που προβλέπεται για την πράξη που τελέστηκε, ελαττωμένη σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 83.»

15. Το άρθρο 312 του Ποινικού Κώδικα και ο τίτλος του αντικαθίστανται ως εξής:

«Άρθρο 312

Πρόκληση βλάβης με συνεχή σκληρή συμπεριφορά.

1. Αν δεν συντρέχει περίπτωση βαρύτερης αξιόποινης πράξης, τιμωρείται με φυλάκιση, όποιος με συνεχή σκληρή συμπεριφορά προξενεί σε τρίτον σωματική κάκωση ή άλλη βλάβη της σωματικής ή ψυχικής υγείας. Αν η πράξη τελείται μεταξύ ανηλίκων δεν τιμωρείται εκτός αν η μεταξύ τους διαφορά ηλικίας είναι μεγαλύτερη από

τρία έτη, οπότε επιβάλλονται μόνο αναμορφωτικά ή θεραπευτικά μέτρα.

2. Αν το θύμα δεν συμπλήρωσε ακόμη το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας του ή δεν μπορεί να υπερασπίσει τον εαυτό του και ο δράστης το έχει στην επιμέλεια ή στην προστασία του ή ανήκει στο σπίτι του δράστη ή έχει μαζί του σχέση εργασίας ή υπηρεσίας ή το έχει αφήσει στην εξουσία του ο υπόχρεος για την επιμέλειά του ή του το έχουν εμπιστευθεί για ανατροφή, διδασκαλία, επιβλεψη ή φύλαξη έστω προσωρινή, αν δεν συντρέχει περίπτωση βαρύτερης αξιόποινης πράξης, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών. Με την ίδια ποινή τιμωρείται όποιος με συστηματική παραμέληση των υποχρεώσεών του προς τα προαναφερόμενα πρόσωπα γίνεται υπαίτιος να πάθουν σωματική κάκωση ή βλάβη της σωματικής ή ψυχικής τους υγείας.»

Άρθρο 3

Τροποποιήσεις στον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας

1. Η παρ. 2 του άρθρου 45Α του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Στον ανήλικο μπορεί να επιβληθούν με διάταξη του εισαγγελέα ένα ή περισσότερα από τα αναμορφωτικά μέτρα που προβλέπονται στις περιπτώσεις α΄ έως και ια΄ του άρθρου 122 παρ. 1 του Ποινικού Κώδικα. Με την ίδια διάταξη ορίζεται και η προθεσμία συμμόρφωσης. Αν ο ανήλικος συμμορφωθεί με τα μέτρα και τις υποχρεώσεις που του επιβλήθηκαν, ο εισαγγελέας ενεργεί σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο άρθρο 43 παρ. 2. Σε αντίθετη περίπτωση ο εισαγγελέας κινεί την ποινική δίωξη σύμφωνα με το άρθρο 43 παρ. 1. Για την έκδοση της διάταξης απαιτείται προηγούμενη έκθεση του αρμόδιου επιμελητή ανηλίκων.»

2. Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 239 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Για αυτό το σκοπό όποιος ενεργεί την ανάκριση, αναθέτει τη συλλογή των απαιτούμενων πληροφοριών σε έναν από τους επιμελητές που υπηρετούν στις κατά τόπους Υπηρεσίες Επιμελητών Ανηλίκων. Η σχετική έκθεση των επιμελητών τίθεται στη δικογραφία, λαμβάνει δε γνώση αυτής και ο κατηγορούμενος.»

3. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 282 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Για τους ανήλικους ως περιοριστικοί όροι είναι δυνατόν να διατάσσονται ένα ή περισσότερα από τα αναμορφωτικά μέτρα που προβλέπονται στις περιπτώσεις α΄ έως και ια΄ του άρθρου 122 παρ. 1 του Ποινικού Κώδικα. Σε περίπτωση παραβίασης των όρων αυτών είναι δυνατή η αντικατάστασή τους με το μέτρο της περίπτωσης ιβ΄ της παρ. 1 του άρθρου 122 του Ποινικού Κώδικα.»

4. Το τρίτο και τέταρτο εδάφιο της περίπτωσης β΄ της παρ. 3 του άρθρου 282 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίστανται ως εξής:

«Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου δεν έχει εφαρμογή σε υποδίκους που έχουν αναπηρία σε ποσοστό εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και άνω. Το ίδιο ισχύει και για τους υποδίκους που έχουν αναπηρία σε ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) και άνω εφόσον κρίνεται ότι η παραμονή τους σε κατάσταση κράτησης καθίσταται ιδιαίτερα επαχθής λόγω αδυναμίας αυτοεξυπηρέτησης. Η διακρίβωση της αναπηρίας γίνεται, μετά από αίτηση του

υπόδικου, από το αρμόδιο δικαστικό όργανο, το οποίο εφόσον δεν υπάρχει σχετική πιστοποίηση αναπηρίας από Κέντρο Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕΠΑ) διατάσσει ειδική πραγματογνωμοσύνη, κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 4 του άρθρου 110Α του Ποινικού Κώδικα.»

5. Το έκτο και έβδομο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 282 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίστανται ως εξής:

«Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου για την προσωρινή κράτηση δεν εφαρμόζονται για κατηγορούμενους που έχουν αναπηρία σε ποσοστό εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και άνω. Το ίδιο ισχύει και για τους υπόδικους που έχουν αναπηρία σε ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) και άνω εφόσον κρίνεται ότι η παραμονή τους σε κατάσταση κράτησης καθίσταται ιδιαίτερα επαχθής λόγω αδυναμίας αυτοεξυπηρέτησης. Η διακριβωση της αναπηρίας γίνεται, μετά από αίτηση του υποδίκου, από το αρμόδιο δικαστικό όργανο, το οποίο εφόσον δεν υπάρχει σχετική πιστοποίηση αναπηρίας από Κέντρο Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕΠΑ) διατάσσει ειδική πραγματογνωμοσύνη, κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 4 του άρθρου 110Α του Ποινικού Κώδικα. Στις περιπτώσεις αυτές, εκτός των άλλων περιοριστικών όρων, μπορεί να επιβληθεί στον κατηγορούμενο και ο κατ' οίκον περιορισμός, καθώς και νοσηλεία σε νοσοκομείο, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 557 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, κατόπιν αιτήσεώς του.»

6. Η παρ. 6 του άρθρου 282 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«6. Η παράγραφος 4 εφαρμόζεται και για ανήλικο κατηγορούμενο που έχει συμπληρώσει το δέκατο πέμπτο έτος της ηλικίας, εφόσον η πράξη του, αν την τελούσε ενήλικος, θα ήταν κακούργημα απειλούμενο με την ποινή της ισόβιας κάθειρξης. Στην περίπτωση αυτή η προσωρινή κράτηση δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να υπερβαίνει τους έξι μήνες. Η παραβίαση των περιοριστικών όρων που έχουν επιβληθεί στον ανήλικο δεν επιτρέπεται να οδηγήσει από μόνη της σε προσωρινή κράτηση. Το ένταλμα προσωρινής κράτησης πρέπει να περιέχει ειδική και εμπεριστατωμένη αιτιολογία από την οποία να προκύπτει γιατί τα αναμορφωτικά ή θεραπευτικά μέτρα δεν κρίνονται στη συγκεκριμένη περίπτωση επαρκή, λαμβανομένων κατά περίπτωση υπόψη των ιδιαίτερων συνθηκών τέλεσης της πράξης και της προσωπικότητας του ανήλικου.»

7. Στο άρθρο 478 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:

«Το ένδικο μέσο της έφεσης επιτρέπεται επίσης στον ανήλικο κατηγορούμενο μόνο κατά του βουλεύματος του συμβουλίου πλημμελειοδικών, το οποίο τον παραπέμπει στο δικαστήριο για έγκλημα, που αν το τελούσε ενήλικος θα ήταν κακούργημα που απειλείται με την ποινή της ισόβιας κάθειρξης και μόνο για λόγους που αναφέρονται στο προηγούμενο εδάφιο.»

8. Η περίπτωση ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 489 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«Κατά της απόφασης του μονομελούς ή τριμελούς δικαστηρίου ανηλίκων με την οποία ο ανήλικος που κατά την τέλεση της πράξης είχε συμπληρώσει το δέκατο πέμπτο έτος, δικάστηκε όμως μετά τη συμπλήρωση του δέκατου όγδοου έτους της ηλικίας του, καταδικάστηκε κατά το άρθρο 130 του Ποινικού Κώδικα σε ποινή στερητική της ελευθερίας.»

9. Η υποπερίπτωση ββ' της περίπτωσης β' της παραγράφου 2 του άρθρου 574 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«ββ) κάθε απόφαση με την οποία επιβάλλεται περιορισμός σε ειδικό κατάστημα κράτησης νέων.»

10. Η περίπτωση α' της παραγράφου 3 του άρθρου 574 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«α) Η χάρη με άρση των συνεπειών της καταδίκης, η παραγραφή της πράξης ή της ποινής με ειδικό νόμο, η αναστολή εκτέλεσης της ποινής υπό όρους με ειδικό νόμο, η απόλυση από τις φυλακές υπό όρο και η μεταβολή ή η άρση των μέτρων ασφάλειας που έχουν επιβληθεί, καθώς και οι αποφάσεις που εκδίδονται σύμφωνα με το άρθρο 550 και 551.»

11. Η περίπτωση β της παρ. 1 του άρθρου 578 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής:

«β) Στις περιπτώσεις δελτίων που αφορούν περιορισμό σε ειδικό κατάστημα κράτησης νέων, όταν ο ανήλικος συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του.»

Άρθρο 4

Τροποποιήσεις στη νομοθεσία για τα ναρκωτικά

1. Οι περιπτώσεις α' και β' του πρώτου εδαφίου του άρθρου 31 του ν. 4139/2013 αντικαθίστανται ως εξής:

«Σε περίπτωση εγκλημάτων των άρθρων 20 έως 25, 29 και 30 παράγραφος 4, όπως και σε περίπτωση εγκλήματος που φέρεται ότι τελέστηκε για να διευκολυνθεί η χρήση ναρκωτικών ουσιών, εφόσον τα εγκλήματα αυτά έχουν τελεστεί από πρόσωπο το οποίο απέκτησε την έξη της χρήσης ναρκωτικών ουσιών και δεν μπορεί να την αποβάλει με τις δικές του δυνάμεις κατά το άρθρο 30 παράγραφος 1, τότε:

α) Αν ο κατηγορούμενος δηλώσει ότι επιθυμεί να παρακολουθήσει θεραπευτικό πρόγραμμα σωματικής και ψυχικής απεξάρτησης, εγκεκριμένου, κατά το άρθρο 51, οργανισμού, ο ανακριτής με σύμφωνη γνώμη του εισαγγελέα μπορεί αυτοτελώς ή αντί της προσωρινής κράτησης να επιβάλει ως περιοριστικό όρο την εισαγωγή του σε αντίστοιχο θεραπευτικό πρόγραμμα απεξάρτησης.

β) Σε περίπτωση επιβολής προσωρινής κράτησης ο κατηγορούμενος μπορεί να δηλώσει στο κατά το άρθρο 10 του Σωφρονιστικού Κώδικα Συμβούλιο της Φυλακής ότι επιθυμεί να παρακολουθήσει ειδικό πρόγραμμα απεξάρτησης εγκεκριμένου κατά το άρθρο 51 οργανισμού εντός θεραπευτικών ή ειδικών καταστημάτων κράτησης ή καταστημάτων κράτησης ή τμημάτων αυτών όπου λειτουργεί τέτοιο πρόγραμμα. Για το σκοπό αυτόν συμμετέχει σε πρόγραμμα διάγνωσης και σωματικής αποτοξίνωσης διάρκειας από μία έως τρεις εβδομάδες, ανάλογα προς τις ανάγκες του, όπως κρίνεται από τον υπεύθυνο του σχετικού προγράμματος. Ειδική επιτροπή που ορίζεται από τον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και αποτελείται από το ως άνω Συμβούλιο Φυλακής, στη σύνθεση του οποίου προστίθεται ο υπεύθυνος του προγράμματος σωματικής αποτοξίνωσης ή ο υπεύθυνος του προγράμματος ψυχολογικής απεξάρτησης του καταστήματος κράτησης, αφού διαπιστώσει την επιτυχή ολοκλήρωση της παραπάνω φάσης, παρέχει τη δυνατότητα στον κατηγορούμενο να παρακολουθήσει ειδικό πρόγραμμα ψυχολογικής απεξάρτησης. Η παράγραφος 3 του άρθρου 34 εφαρμόζεται αναλόγως. Ο χρόνος παραμονής στα καταστήματα που αναφέρο-

νται ανωτέρω υπολογίζεται ως χρόνος προσωρινής κράτησης ή σε περίπτωση καταδίκης σε ποινή κατά της ελευθερίας ως χρόνος έκτισης της ποινής.»

2. Η παρ. 1 του άρθρου 32 του ν. 4139/2013 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Σε περίπτωση εγκλημάτων που αναφέρονται στο άρθρο 31 εκτός των εγκλημάτων του άρθρου 23 και εκτός των εγκλημάτων που προβλέπονται στα άρθρα 187Α, 299, 310 παρ. 3, 311, 322, 323, 324, 336 και 380 παρ. 2 του Ποινικού Κώδικα, εφόσον αυτά έχουν τελεστεί από πρόσωπο που συμμετέχει σε πρόγραμμα σωματικής και ψυχικής απεξάρτησης εγκεκριμένων κατ' άρθρο 51 οργανισμών, τότε:

α) Ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών, μπορεί με αιτιολογημένη διάταξη του και με έγκριση του εισαγγελέα εφετών να αναβάλει για ορισμένο χρόνο την άσκηση ποινικής δίωξης, η οποία μπορεί να παρατείνεται, αν λαμβάνει γνώση από έκθεση ή και εκθέσεις του διευθυντή προγράμματος σωματικής και ψυχικής απεξάρτησης εγκεκριμένων κατ' άρθρο 51 οργανισμών, ότι ο δράστης έχει προσέλθει οικειοθελώς και καταβάλλει σοβαρές προσπάθειες για την απεξάρτησή του. Αν ο δράστης ολοκληρώσει με επιτυχία το θεραπευτικό πρόγραμμα, σύμφωνα με έγγραφη βεβαίωση και έκθεση του διευθυντή του προγράμματος, το συμβούλιο πλημμελειοδικών, μπορεί να απόσχει οριστικά από την ποινική δίωξη, εφόσον η τελευταία θα μπορούσε να θέσει σε κίνδυνο την επανένταξή του στην κοινωνική ζωή. Τα στοιχεία που αναφέρονται στις παραπάνω εκθέσεις του διευθυντή θεραπευτικού προγράμματος είναι απόρρητα και απαγορεύεται η ανακοίνωσή τους σε οποιονδήποτε άλλον εκτός από τον ίδιο τον χρήστη ναρκωτικών, που υποβλήθηκε σε θεραπεία, επί ανηλικού δε στον έχοντα την επιμέλεια. Το ευεργέτημα των προηγούμενων εδαφίων παρέχεται μία μόνο φορά.

β) Ο αρμόδιος εισαγγελέας αναστέλλει με διάταξη του την ισχύ εντάλματος σύλληψης προσώπου, που παρακολουθεί θεραπευτικό πρόγραμμα σωματικής και ψυχικής απεξάρτησης, εγκεκριμένων κατ' άρθρο 51 οργανισμών, εάν το ένταλμα αυτό αφορά εγκλήματα που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο και φέρονται ότι τελέστηκαν πριν από την εισαγωγή του διωκόμενου στο παραπάνω πρόγραμμα. Στην περίπτωση που έχει διατηρηθεί η ισχύς του με σύμφωνη γνώμη του προέδρου εφετών ή με βούλευμα, τότε για την αναστολή αποφασίζει το συμβούλιο ενώπιον του οποίου εκκρεμεί η κατηγορία.

γ) Το δικαστήριο που εξέδωσε την οριστική, τελεσίδικη ή αμετάκλητη απόφαση αναστέλλει την εκτέλεση των στερητικών της ελευθερίας και των χρηματικών ποινών, προσώπου που παρακολουθεί θεραπευτικό πρόγραμμα σωματικής και ψυχικής απεξάρτησης, εγκεκριμένου κατά το άρθρο 51 οργανισμού, εκτός σωφρονιστικών καταστημάτων μέχρι την ολοκλήρωσή του, εάν οι ποινές αυτές αφορούν πράξεις που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο και τελέστηκαν πριν από την εισαγωγή του διωκόμενου στο θεραπευτικό πρόγραμμα, εφόσον βεβαιώνεται από τον υπεύθυνο αυτού του προγράμματος, η συνεπής παρακολούθησή του εκ μέρους του διωκόμενου. Η αναστολή αυτή χορηγείται υπό τον όρο συνέχισης της παρακολούθησης και ολοκλήρωσης του προγράμματος απεξάρτησης και ανακαλείται σε περίπτωση παραβίασης των όρων αυτών.

Με τις ίδιες προϋποθέσεις και με διάταξη του αρμόδιου εισαγγελέα αναστέλλεται προσωρινά η εκτέλεση των ανωτέρω ποινών έως ότου εκδοθεί η απόφαση του δικαστηρίου επί της αίτησης αναστολής εκτέλεσης που υποβάλλεται κατά το προηγούμενο εδάφιο.

Εάν για οποιονδήποτε λόγο έχει χορηγηθεί βεβαίωση της χρηματικής ποινής και των εξόδων, με απόφαση του προϊστάμενου της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας (Δ.Ο.Υ.), αναστέλλεται υποχρεωτικά η λήψη κάθε δυσμενούς ατομικού μέτρου και κάθε μέτρου αναγκαστικής είσπραξης της συναφούς οφειλής ως και κάθε τοκογονία ή προσαύξηση του βεβαιωθέντος ποσού. Για την εφαρμογή της διάταξης του προηγούμενου εδαφίου επιμελείται, κατόπιν αιτήσεως του καταδικασθέντος, ο αρμόδιος εισαγγελέας εκτέλεσης ποινών του δικαστηρίου που εξέδωσε την περί αναστολής απόφαση ή σε περίπτωση που δεν εξεδόθη τέτοια, ο αρμόδιος εισαγγελέας εκτέλεσης ποινών του δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση, η οποία επέβαλε τη χρηματική ποινή και τα έξοδα, ενημερώνοντας εγγράφως τον προϊστάμενο της αρμόδιας Δ.Ο.Υ.. Εάν η αναστολή ανακληθεί, ο εισαγγελέας εκτέλεσης ποινών ενημερώνει σχετικά τον προϊστάμενο της αρμόδιας Δ.Ο.Υ.. Στην περίπτωση αυτή, η αναστολή των δυσμενών ατομικών μέτρων και των μέτρων αναγκαστικής είσπραξης της συναφούς οφειλής ανακαλείται και συνεχίζονται η τοκογονία ή οι προσαυξήσεις του βεβαιωθέντος ποσού.»

3. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 32 του ν. 4139/2013 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Σε δράστη που κατηγορείται για εγκλήματα της παραγράφου 1 και απέκτησε την εξή της χρήσης ναρκωτικών ουσιών, την οποία δεν μπορεί να αποβάλει με τις δικές του δυνάμεις εφόσον έχει ενταχθεί σε θεραπευτικό πρόγραμμα σωματικής και ψυχικής απεξάρτησης ανγνωρισμένου κατ' άρθρο 51 οργανισμού: »

4. Το πρώτο εδάφιο και η περίπτωση α' της παρ. 1 του άρθρου 33 του ν. 4139/2013 αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Μετά την ολοκλήρωση με επιτυχία θεραπευτικού προγράμματος σωματικής και ψυχικής απεξάρτησης, εγκεκριμένου κατ' άρθρο 51 οργανισμού, που πιστοποιείται εγγράφως από τον επιστημονικό διευθυντή του οικείου προγράμματος:

α) Ανεξάρτητα από τους όρους που θέτουν οι διατάξεις των άρθρων 99 και επόμενα του Ποινικού Κώδικα, στερητικές της ελευθερίας ποινές και χρηματική ποινή, που επιβλήθηκαν για εγκλήματα από τα αναφερόμενα στο άρθρο 32 παράγραφος 1 και τελέστηκαν πριν από την εισαγωγή του στο θεραπευτικό πρόγραμμα, αναστέλλονται υποχρεωτικά για ορισμένο διάστημα, που δεν μπορεί να είναι κατώτερο από τρία (3) και ανώτερο από έξι (6) έτη, σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται από το δικαστήριο, οι οποίοι πρέπει να σχετίζονται με τη διαπίστωση της διατήρησης της απεξάρτησης. Όσοι έχουν καταδικαστεί μπορούν να υποβάλουν σχετική αίτηση αναστολής στο δικαστήριο που εξέδωσε την οριστική, τελεσίδικη ή αμετάκλητη απόφαση. Η παραπάνω αναστολή ανακαλείται μόνο αν δεν τηρηθούν οι όροι της απόφασης. Εάν η αναστολή δεν ανακληθεί η ποινή που είχε ανασταλεί θεωρείται σαν να μην είχε επιβληθεί.

Εάν για οποιονδήποτε λόγο έχει χορηγηθεί βεβαίωση της χρηματικής ποινής και των εξόδων, με απόφαση του

προϊσταμένου της αρμόδιας Δ.Ο.Υ., αναστέλλεται υποχρεωτικά η λήψη κάθε δυσμενούς ατομικού μέτρου και κάθε μέτρου αναγκαστικής είσπραξης της συναφούς οφειλής ως και κάθε τοκογονία ή προσαύξηση του βεβαιωθέντος ποσού για όσο χρόνο διαρκεί η αναστολή που χορηγήθηκε κατά τα ανωτέρω εδάφια ή κατά τις διατάξεις των άρθρων 99 και επόμενα του Π.Κ.. Εφόσον ο χρόνος δοκιμασίας παρέλθει επιτυχώς, τα σχετικά χρέη διαγράφονται κατά τον ίδιο τρόπο. Κατά τ' άλλα ισχύουν αναλόγως όσα ορίζονται στο άρθρο 32 παράγραφος 1.»

5. Η παρ. 2 του άρθρου 33 του ν. 4139/ 2013 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Όποιος έχει βεβαίωση ολοκλήρωσης προγράμματος απεξάρτησης εγκεκριμένου κατά το άρθρο 51 οργανισμού θεωρείται ότι κατά την εισαγωγή του για θεραπεία και τουλάχιστον πέντε έτη από αυτήν είχε αποκτήσει την έξη της χρήσης ναρκωτικών ουσιών.»

6. Το άρθρο 34 του ν. 4139/2013 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 34

1. Αν καταδικαστεί για πράξη του άρθρου 32 παράγραφος 1 δράστης που κρίθηκε ως εξαρτημένος και δηλώνει ότι επιθυμεί να συμμετάσχει σε θεραπευτικό πρόγραμμα σωματικής και ψυχικής απεξάρτησης, εγκεκριμένου κατά το άρθρο 51 οργανισμού, διατάσσεται η εισαγωγή του σε θεραπευτικό ή ειδικό κατάσταση κράτησης ή σε κατάσταση κράτησης ή σε τμήμα αυτού στο οποίο λειτουργεί τέτοιο πρόγραμμα, όπου συμμετέχει σε πρόγραμμα διάγνωσης και σωματικής αποτοξίνωσης διάρκειας από μία έως τρεις εβδομάδες, ανάλογα με τις ανάγκες του, όπως κρίνεται από τον υπεύθυνο του σχετικού θεραπευτικού προγράμματος. Η ειδική επιτροπή του άρθρου 31 περίπτωση β', αφού διαπιστώσει την επιτυχή ολοκλήρωση της παραπάνω φάσης, παρέχει τη δυνατότητα στον κρατούμενο να παρακολουθήσει ειδικό πρόγραμμα ψυχικής απεξάρτησης. Ο χρόνος παραμονής στα ανωτέρω καταστήματα υπολογίζεται ως χρόνος έκτισης της ποινής.

2. Εάν κρατούμενος για οποιαδήποτε αξιόποινη πράξη ισχυριστεί ότι είναι εξαρτημένος από ναρκωτικά, δηλώνοντας παράλληλα ότι επιθυμεί να συμμετάσχει σε πρόγραμμα απεξάρτησης, διατάσσεται από την ειδική επιτροπή του άρθρου 31 περίπτωση β' η εισαγωγή του σε πρόγραμμα διάγνωσης και σωματικής αποτοξίνωσης εντός σωφρονιστικού καταστήματος, εγκεκριμένου, κατ' άρθρο 51, οργανισμού, διάρκειας από μία έως τρεις εβδομάδες, ανάλογα προς τις ανάγκες του, όπως κρίνεται από τον υπεύθυνο του σχετικού προγράμματος. Η ανωτέρω επιτροπή, αφού διαπιστώσει την επιτυχή ολοκλήρωση της παραπάνω φάσης, παρέχει κάθε δυνατότητα στον κρατούμενο, που διαγιγνώσκεται ως ψυχικά εξαρτημένος από τη χρήση ναρκωτικών, να παρακολουθήσει ειδικό πρόγραμμα ψυχικής απεξάρτησης που λειτουργεί εντός του σωφρονιστικού καταστήματος.

3. Εάν σε κατάσταση κράτησης εφαρμόζεται θεραπευτικό πρόγραμμα σωματικής και ψυχικής απεξάρτησης, εγκεκριμένου, κατ' άρθρο 51, οργανισμού, ο κρατούμενος που το παρακολουθεί δεν μετράται σε άλλο κατάσταση για όσο διαρκεί η συστηματική παρακολούθηση εκ μέρους του, εκτός εάν παραγγελθεί η μεταγωγή του για λόγους σχετικούς με την ομαλή λειτουργία του καταστήματος κράτησης ή δικαστικούς, οπότε επαναμετάγεται μετά την έκλειψη αυτής της αιτίας. Σε περίπτω-

ση μεταγωγής για λόγους σχετικούς με την ομαλή λειτουργία του καταστήματος κράτησης (άρθρα 72 περ. δ' και 76 του ν. 2776/1999, Α' 291) προτιμάται κατάσταση όπου αναπτύσσεται εγκεκριμένο θεραπευτικό πρόγραμμα, εκτός αν επιβάλλεται η μεταγωγή για σοβαρούς λόγους σε άλλο. Όποιος κρατούμενος έχει κριθεί ως εξαρτημένος κατά τα οριζόμενα παραπάνω και επιθυμεί να παρακολουθήσει θεραπευτικό πρόγραμμα ψυχικής απεξάρτησης, πρέπει να διευκολύνεται ή να μετράται σε φυλακή όπου λειτουργεί σχετικό πρόγραμμα και παραμένει αν το παρακολουθεί συστηματικά, εφόσον οι εκάστοτε διαθέσιμοι χώροι το επιτρέπουν.»

7. Το άρθρο 35 του ν. 4139/2013 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 35

1. Όποιος έχει καταδικαστεί για εγκλήματα που αναφέρονται στο άρθρο 32 παράγραφος 1 σε στερητική της ελευθερίας ποινή και την εκτίει στη φυλακή, αν παρακολούθησε εκεί πρόγραμμα σωματικής και ψυχικής απεξάρτησης, εγκεκριμένου κατά το άρθρο 51 οργανισμού, όπως πιστοποιείται εγγράφως από τον υπεύθυνο του οικείου προγράμματος, μπορεί να απολυθεί με βούλευμα του συμβουλίου πλημμελειοδικών του τόπου έκτισης της ποινής και πριν από τη συμπλήρωση του χρόνου που ορίζεται στα άρθρα 105 και επόμενα του Ποινικού Κώδικα, με τον όρο παρακολούθησης αντίστοιχου προγράμματος ολοκλήρωσης της απεξάρτησης και εφόσον έχει εκτίσει με οποιονδήποτε τρόπο τουλάχιστον το ένα έκτο (1/6) της ποινής. Οι υπεύθυνοι του προγράμματος έχουν την υποχρέωση να ενημερώνουν την πρώτη ημέρα κάθε δεύτερου μήνα τη δικαστική αρχή και να συμπληρώνουν ειδικό δελτίο, στο οποίο αναφέρεται ρητά η συνεχής παρακολούθηση, η συναφής πρόοδος, η σταθεροποίηση και η επιτυχής ολοκλήρωσή του. Η αδικαιολόγητη διακοπή της παρακολούθησης του προγράμματος αναφέρεται άμεσα στον αρμόδιο εισαγγελέα πλημμελειοδικών και το συμβούλιο πλημμελειοδικών προχωρεί σε ανάκληση της απόλυσης.

2. Όποιος καταδικάστηκε σε ποινή φυλάκισης για οποιοδήποτε έγκλημα και υποβάλλεται σε θεραπευτικό πρόγραμμα σωματικής και ψυχικής απεξάρτησης, εγκεκριμένου κατά το άρθρο 51 οργανισμού, κατά την προηγούμενη παράγραφο, μπορεί με βούλευμα του συμβουλίου πλημμελειοδικών του τόπου της κράτησης, ύστερα από γνώμη της οικείας ειδικής επιτροπής του άρθρου 31 περίπτωση β', να απολυθεί υπό όρο και πριν από τη συμπλήρωση του χρόνου που ορίζεται στα άρθρα 105 και επόμενα του Π.Κ., εφόσον το παρακολούθησε με επιτυχία. Το συμβούλιο μπορεί να επιβάλει στον απολυόμενο την υποχρέωση να εμφανίζεται ανά τακτά χρονικά διαστήματα σε ειδικό θεραπευτικό κατάστημα απεξάρτησης και να υποβάλλεται σε εξετάσεις. Αν από αυτές αποδειχθεί ότι ξανάρχισε τη χρήση ναρκωτικών ή αν αρνείται ή παραλείπει να εξετάζεται, το ειδικό θεραπευτικό κατάστημα υποχρεούται να ειδοποιεί τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών, οπότε ανακαλείται η απόλυση με βούλευμα του συμβουλίου πλημμελειοδικών.

3. Ο χρόνος παραμονής στο εγκεκριμένο κατά νόμο θεραπευτικό πρόγραμμα απεξάρτησης σε κάθε περίπτωση θεωρείται ως χρόνος έκτισης ποινής.

4. Εφόσον εκείνος που καταδικάστηκε έχει απολυθεί υπό όρο, ύστερα από επιτυχή παρακολούθηση εγκεκρι-

μένου θεραπευτικού προγράμματος απεξάρτησης, η καταδικαστική απόφαση για εγκλήματα που αναφέρονται στο άρθρο 32, καθώς και το βούλευμα που διατάσσει την απόλυση κατά τις προηγούμενες παραγράφους αναγράφεται μόνο στα αντίγραφα ποινικού μητρώου που προορίζονται για δικαστική χρήση.

5. Σε περίπτωση που ο απολυθείς παρακολουθεί θεραπευτικό πρόγραμμα, εάν για οποιονδήποτε λόγο έχει χωρήσει βεβαίωση της χρηματικής ποινής και των εξόδων, με απόφαση του προϊσταμένου της αρμόδιας δημοσίας οικονομικής υπηρεσίας (ΔΟΥ), αναστέλλεται υποχρεωτικά η λήψη κάθε δυσμενούς ατομικού μέτρου και κάθε μέτρου αναγκαστικής είσπραξης της συναφούς οφειλής ως και κάθε τοκογονία ή προσαύξηση του βεβαιωθέντος ποσού. Για την εφαρμογή της διάταξης του προηγούμενου εδαφίου επιμελείται, κατόπιν αιτήσεως του απολυθέντος, ο αρμόδιος εισαγγελέας εκτέλεσης ποινών του δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση, ενημερώνοντας εγγράφως τον προϊστάμενο της αρμόδιας ΔΟΥ. Σε περίπτωση δε ολοκλήρωσης του προγράμματος, μετά και την επιτυχή παρέλευση του χρόνου δοκιμασίας, τα σχετικά χρέη διαγράφονται με τον ίδιο τρόπο. Η με οποιονδήποτε τρόπο έκτιση της ποινής δεν εμποδίζει την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου. Εάν η αναστολή ανακληθεί, ο εισαγγελέας εκτέλεσης ποινών ενημερώνει σχετικά τον προϊστάμενο της αρμόδιας ΔΟΥ. Στην περίπτωση αυτή η αναστολή των δυσμενών ατομικών μέτρων και των μέτρων αναγκαστικής είσπραξης της συναφούς οφειλής ανακαλείται και συνεχίζονται η τοκογονία ή οι προσαυξήσεις του βεβαιωθέντος ποσού.»

8. Το άρθρο 51 του ν. 4139/2013 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 51

Εγκεκριμένοι οργανισμοί ή φορείς για την υλοποίηση των δράσεων που μνημονεύονται στα άρθρα 30 -35 είναι οι εξής:

- 1) Οργανισμός κατά των Ναρκωτικών (ΟΚΑΝΑ)
- 2) Κέντρο Θεραπείας Εξαρτημένων Ατόμων (ΚΕΘΕΑ)
- 3) Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αθηνών (ΨΝΑ)
- 4) Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης (ΨΝΘ)
- 5) Κέντρο Απεξάρτησης Τοξικομανών Κρατουμένων Ελεώνα Θηβών.»

Άρθρο 5

Τροποποίηση του ν. 2298/1995

1. Η περίπτωση β' της παρ. 4 του άρθρου 17 του ν. 2298/1995 (Α' 62) αντικαθίσταται ως εξής:

«β) η τοποθέτηση αυτή επιβάλλεται ως περιοριστικός όρος μόνο υπό τις προϋποθέσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 282 ΚΠΔ.»

2. Η παρ. 5 του άρθρου 17 του ν. 2298/1995 καταργείται.

3. Η παρ. 10 του άρθρου 17 του ν. 2298/1995 αντικαθίσταται ως εξής:

«10. Στους ανήλικους που έχουν εισαχθεί στα Ιδρύματα Αγωγής κατά τις παραγράφους 4 και 5 ο Δικαστής Ανηλικών μπορεί να χορηγεί άδεια δοκιμασίας ή άδεια για λόγους υγείας. Η άδεια δοκιμασίας χορηγείται ύστερα από αιτιολογημένη γνώμη του Διευθυντή του Ιδρύματος και έχει διάρκεια ως έξι (6) μήνες, και μπορεί να παρατα-

θεί για άλλους έξι (6) μήνες. Η τμηματική χορήγησή της είναι επίσης δυνατή. Η άδεια για λόγους υγείας χορηγείται ύστερα από αιτιολογημένη έκθεση του ιατρού του καταστήματος και αφορά κατ' οίκον νοσηλεία. Ο χρόνος της δοκιμαστικής άδειας και της άδειας για λόγους υγείας υπολογίζεται ως χρόνος έκτισης του αναμορφωτικού μέτρου της περίπτωσης ιβ' της παρ. 1 του άρθρου 122 του Ποινικού Κώδικα που επιβλήθηκε.»

Άρθρο 6

Έκτακτα μέτρα για την αποσυμφόρηση των καταστημάτων κράτησης

1. Κρατούμενοι οι οποίοι κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου εκτίουν ποινή στερητική της ελευθερίας που δεν υπερβαίνει τα πέντε έτη, απολύονται με διάταξη του εισαγγελέα πλημμελειοδικών του τόπου έκτισης της ποινής, υπό τον όρο της ανάκλησης χωρίς τη συνδρομή των προϋποθέσεων των άρθρων 105 και επόμενα του Ποινικού Κώδικα, κατά τις εξής διακρίσεις: α) εάν η ποινή τους έχει διάρκεια μέχρι τρία έτη, εφόσον έχουν εκτίσει με οποιονδήποτε τρόπο το ένα δέκατο αυτής, β) εάν η ποινή τους έχει διάρκεια μεγαλύτερη των τριών και μέχρι πέντε έτη, συμπεριλαμβανομένης της κάθειρξης, καθώς και εάν η ποινή φυλάκισής τους έχει διάρκεια μεγαλύτερη των πέντε ετών, εφόσον έχουν εκτίσει με οποιονδήποτε τρόπο το ένα πέμπτο αυτής.

2. Κρατούμενοι οι οποίοι κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου εκτίουν ποινή κάθειρξης που δεν υπερβαίνει τα δέκα έτη, απολύονται με διάταξη του εισαγγελέα πλημμελειοδικών του τόπου έκτισης της ποινής, υπό τον όρο της ανάκλησης χωρίς τη συνδρομή των προϋποθέσεων των άρθρων 105 και επόμενα του Ποινικού Κώδικα, εφόσον έχουν εκτίσει με οποιονδήποτε τρόπο τα δύο πέμπτα της ποινής.

3. Κρατούμενοι οι οποίοι κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου εκτίουν ποινή κάθειρξης άνω των δέκα ετών απολύονται με διάταξη του εισαγγελέα πλημμελειοδικών του τόπου έκτισης της ποινής, υπό τον όρο της ανάκλησης χωρίς τη συνδρομή των προϋποθέσεων των άρθρων 105 και επόμενα του Ποινικού Κώδικα αν έχουν συμπληρώσει το ένα τρίτο πραγματικής έκτισης της ποινής που τους επιβλήθηκε.

4. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται και στους καταδίκους που αποκτούν τις προϋποθέσεις των προηγούμενων παραγράφων μετά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου και σε χρονικό διάστημα μέχρι ενός έτους από τη δημοσίευσή του.

5. Όσοι απολύονται, κατ' εφαρμογή των παραγράφων 1 έως 4, αν υποπέσουν μέσα σε πέντε έτη από την αποφυλάκισή τους, σε νέα από δόλο αξιόποινη πράξη και καταδικαστούν αμετάκλητα οποτεδήποτε σε ποινή στερητική της ελευθερίας μεγαλύτερη των δύο ετών, εκτίουν αθροιστικά και το υπόλοιπο της ποινής για την οποία είχαν απολυθεί υπό όρο.

6. Στους απολυόμενους, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών με την ίδια διάταξή του, μπορεί να επιβάλλει: α) την υποχρέωση τους να εμφανίζονται κατά τακτά χρονικά διαστήματα στις αστυνομικές αρχές του τόπου όπου διαμένουν, β) τη μη απομάκρυνση τους, χωρίς έγγραφη άδεια του εισαγγελέα πλημμελειοδικών, από τον ως άνω τόπο, γ) οποιονδήποτε άλλο όρο από αυτούς που αναφέρονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 100 Π.Κ. κρίνει

σκόπιμο. Ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών, κατά την επιβολή των ως άνω όρων, οφείλει να λαμβάνει υπόψη του την προσωπικότητα, καθώς και τις ατομικές, οικογενειακές και επαγγελματικές ανάγκες του απολυόμενου. Σε περίπτωση που ο τελευταίος παραβαίνει τους όρους που του έχουν τεθεί, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών διατάσσει την ανάκληση της απόλυσης.

7. Οι διευθυντές των καταστημάτων κράτησης υποβάλλουν μέσα σε δεκαπέντε ημέρες από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, στον εισαγγελέα του τόπου έκτισης της ποινής, τους φακέλους των καταδικών, οι οποίοι πληρούν τις προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου.

8. Απολύσεις που γίνονται κατά τις διατάξεις του παρόντος, ανακοινώνονται από τους διευθυντές των καταστημάτων κράτησης τόσο στις αρμόδιες υπηρεσίες Ποινικού Μητρώου και καταχωρούνται στα οικεία δελτία των απολυθέντων, όσο και στη Διεύθυνση Αλλοδαπών του Κλάδου Ασφάλειας του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας.

9. Η υπό όρον απόλυση, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος, δεν κωλύεται από τη μη καταβολή των δικαστικών εξόδων και της χρηματικής ποινής που τυχόν επιβλήθηκε.

10. Κάθε αμφισβήτηση ως προς την εφαρμογή των προϋποθέσεων του άρθρου αυτού, λύεται από το συμβούλιο πλημμελειοδικών του τόπου έκτισης της ποινής, προκειμένου δε για ανηλίκους από το τριμελές δικαστήριο ανηλίκων του τόπου έκτισης.

Άρθρο 7

Μετατροπή ποινών ανεκτέλεστων αποφάσεων

1. Ανεκτέλεστες ποινές στερητικές της ελευθερίας που δεν υπερβαίνουν τα πέντε έτη και έχουν επιβληθεί με δικαστικές αποφάσεις, οι οποίες κατέστησαν αμετάκλητες πριν από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου και δεν έχουν μετατραπεί σε χρηματικές, μετατρέπονται σε χρηματικές ποινές, ύστερα από αίτηση του καταδικασθέντος που υποβάλλεται αυτοπροσώπως ή με πληρεξούσιο στον αρμόδιο για την εκτέλεση των ποινών εισαγγελέα μέσα σε αποκλειστική προθεσμία έξι μηνών από τη δημοσίευση του νόμου αυτού. Η μετατροπή αποκλείεται, αν η ποινή έχει περιληφθεί ή μπορεί να περιληφθεί σε συνολική ποινή κάθειρξης που εξακολουθεί να ισχύει.

2. Για τη μετατροπή της ποινής αποφασίζει αμετάκλητα το δικαστήριο που εξέδωσε την καταδικαστική απόφαση ύστερα από κλήτευση του αιτούντος. Ο αιτών μπορεί να παραιτηθεί από την κλήτευση, καθώς και να εκπροσωπηθεί από συνήγορο, εφόσον προβεί σε σχετική δήλωση στην αίτησή του ή σε μεταγενέστερο έγγραφο προς τον εισαγγελέα ή το δικαστήριο. Κατά τη μετατροπή των ποινών του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 4 έως 8 του άρθρου 82 του Ποινικού Κώδικα.

3. Μετά την υποβολή της αίτησης της παραγράφου 1, δεν επιτρέπεται η άσκηση από τον καταδικασθέντα οποιουδήποτε τακτικού ή έκτακτου ενδίκου μέσου κατά της απόφασης που επέβαλε την κατά τα άνω ποινή ή η άσκηση αίτησης ακύρωσης της διαδικασίας ή της απόφασης. Αν ασκηθεί τέτοιο ένδικο μέσο ή βοήθημα, κηρύσσεται απαράδεκτο σύμφωνα με το άρθρο 476 παρ. 1 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.»

Άρθρο 8

Άλλες μετατατικές διατάξεις

1. Ανηλίκιοι που κατά το χρόνο δημοσίευσης του παρόντος έχουν καταδικαστεί και εκτίουν ποινή περιορισμού σε ειδικό κατάστημα κράτησης νέων για πράξεις εκτός από αυτές που προβλέπονται στην παρ. 1 του άρθρου 127 του Ποινικού Κώδικα απολύονται με βούλευμα του συμβουλίου πλημμελειοδικών του τόπου έκτισης της ποινής υπό τον όρο της επιβολής ενός ή περισσότερων από τα αναμορφωτικά μέτρα των περιπτώσεων α' έως ια' της παρ. 1 του άρθρου 122 του Ποινικού Κώδικα.

2. Κατά το χρόνο δημοσίευσης του παρόντος η προσωρινή κράτηση ανηλίκων για πράξεις εκτός απ' όσες προβλέπονται στην παρ. 1 του άρθρου 127 του Ποινικού Κώδικα, αντικαθίσταται με ένα ή περισσότερα από τα αναμορφωτικά μέτρα των περιπτώσεων α' έως ια' της παρ. 1 του άρθρου 122 του Ποινικού Κώδικα.

3. Κρατούμενοι που κατά το χρόνο δημοσίευσης του παρόντος εκτίουν ποινή περιορισμού σε ειδικό κατάστημα κράτησης νέων που δεν υπερβαίνει τα δέκα έτη απολύονται με διάταξη του εισαγγελέα πλημμελειοδικών του τόπου έκτισης της ποινής, εφόσον έχουν εκτίσει με οποιονδήποτε τρόπο τα δύο πέμπτα της ποινής. Για τη χορήγηση της υπό όρο απόλυσης, ως ποινή που εκτίθηκε θεωρείται και αυτή που υπολογίστηκε ευεργετικά σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Η παρούσα διάταξη ισχύει και για τους κρατούμενους που θα αποκτήσουν τις ανωτέρω προϋποθέσεις σε χρονικό διάστημα μέχρι ένα έτος από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου.

4. Κρατούμενοι που κατά τον χρόνο δημοσίευσης του παρόντος εκτίουν ποινή περιορισμού σε ειδικό κατάστημα κράτησης νέων που υπερβαίνει τα δέκα έτη απολύονται με διάταξη του εισαγγελέα πλημμελειοδικών του τόπου έκτισης της ποινής, υπό τον όρο της ανάκλησης χωρίς τη συνδρομή των προϋποθέσεων των άρθρων 105 και επόμενα του Ποινικού Κώδικα αν έχουν συμπληρώσει το ένα τρίτο έκτισης της ποινής που τους επιβλήθηκε. Για τη χορήγηση της υπό όρο απόλυσης, ως ποινή που εκτίθηκε θεωρείται και αυτή που υπολογίστηκε ευεργετικά σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Η παρούσα διάταξη ισχύει και για τους κρατούμενους που θα αποκτήσουν τις ανωτέρω προϋποθέσεις σε χρονικό διάστημα μέχρι ένα έτος από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου.

5. Οι διευθυντές των σωφρονιστικών καταστημάτων υποβάλλουν μέσα σε δέκα ημέρες από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου στον εισαγγελέα του τόπου έκτισης της ποινής τους φακέλους των κρατουμένων, οι οποίοι πληρούν τις προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου. Στους φακέλους των κρατουμένων των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου περιλαμβάνεται έκθεση της κοινωνικής υπηρεσίας του σωφρονιστικού καταστήματος ή της Υπηρεσίας Επιμελητών Ανηλίκων με εμπειριστατωμένη αναφορά για την προσωπικότητα και το κοινωνικό περιβάλλον του κρατούμενου προκειμένου να αποφασιστεί η αναγκαιότητα και η προσφορότητα επιβολής αναμορφωτικών μέτρων.

6. Απολύσεις που γίνονται κατά το άρθρο αυτό ανακοινώνονται από τους διευθυντές των καταστημάτων κράτησης στις αρμόδιες υπηρεσίες ποινικού μητρώου και καταχωρούνται στα οικεία δελτία των απολυθέντων.

7. Σε αλλοδαπούς που χορηγήθηκε υφ' όρον απόλυση

ή εξέτισαν πλήρως την ποινή τους και τελούν υπό δικαστική απέλαση, εφόσον η απέλαση αυτή δεν έχει καταστεί μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος εφικτή, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών του τόπου κράτησης, εντός δεκα ημερών από τη δημοσίευση του παρόντος, με διάταξη την αναστέλλει υποχρεωτικά, επιβάλλει όρο ή όρους της παρ. 3 του άρθρου 100 του Π.Κ. και απολύει άμεσα τον κρατούμενο, εκτός αν η απέλαση πρόκειται να εκτελεστεί άμεσα και πάντως όχι σε διάστημα μεγαλύτερο των δεκαπέντε ημερών από τη δημοσίευση του παρόντος. Στους απολυόμενους με οποιονδήποτε τρόπο αλλοδαπούς μπορεί να επιτραπεί η εργασία υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις της παρ. 5 του άρθρου 37 του ν. 3907/2011 (Α΄ 7) για όσο χρόνο διαρκεί η αναστολή εκτέλεσης της απέλασής τους. Δικαστικές απελάσεις που έχουν επιβληθεί με βάση ποινή φυλάκισης παύουν να ισχύουν και δεν εκτελούνται από τη δημοσίευση του παρόντος.

8. Εντός δεκαπέντε ημερών από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου ανακαλούνται με διάταξη του εισαγγελέα πλημμελειοδικών του τόπου κράτησης ανακλήσεις λόγω παραβίασης όρων για λόγους υγείας για απολύσεις που είχαν χορηγηθεί σε κρατούμενους κατ' άρθρο 110Α Π.Κ..

9. Η διάταξη της παρ. 7 του άρθρου 105 Π.Κ. εφαρμόζεται αναδρομικά από την έναρξη της έκτισης της ποινής και μόλις πληρωθούν οι σχετικές προϋποθέσεις.

10. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων καθορίζεται ο αριθμός των ωρών νυχτερινής απασχόλησης εργαζομένων ημερών, ημερήσιας και νυχτερινής απασχόλησης κατά τις Κυριακές και εξαιρέσιμες ημέρες, προς συμπλήρωση της υποχρεωτικής εβδομαδιαίας εργασίας και καθ' υπέρβαση της εβδομαδιαίας υποχρεωτικής εργασίας για το προσωπικό που υπηρετεί εντός των Καταστημάτων Κράτησης και της Υπηρεσίας Εξωτερικής Φρούρησης αυτών, καθώς και της κατανομής αυτών, κατά το χρονικό διάστημα από 1.1.2015 έως 21.1.2015.

11. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων καθορίζεται ο αριθμός των ωρών για εργασία πέραν του πενήμερου του προσωπικού φρούρησης που υπηρετεί εντός των Καταστημάτων Κράτησης και της Υπηρεσίας Εξωτερικής Φρούρησης, κατά το χρονικό διάστημα από 1.1.2015 έως 15.3.2015.

12. Η προθεσμία της παρ. 6 του άρθρου 10 του ν.δ. 3082/1954 (Α΄ 257), που παρατάθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 36 του ν. 4111/2013 (Α΄ 18) μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2014 παρατείνεται για δύο ακόμη έτη από τη λήξη της, δηλαδή μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2016.

Άρθρο 9

Τα μέτρα των παραγράφων 1 των άρθρων 122 και 123 του Ποινικού Κώδικα υλοποιούνται στις υπάρχουσες δομές σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις και σε κέντρα ανοικτής ή ημιελεύθερης διαβίωσης. Η ίδρυση και λειτουργία των κέντρων αυτών θα ρυθμιστεί με την έκδοση προεδρικών διαταγμάτων, που θα εκδοθούν με πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των συναρμόδιων Υπουργών.

Άρθρο 10

Αύξηση θέσεων προσωπικού Καταστημάτων Κράτησης

Οι θέσεις του προσωπικού των Καταστημάτων Κράτησης, οι οποίες προβλέπονται από τις διατάξεις των άρθρων: α) 49 παρ. 2 του ν. 2721/1999 (Α΄ 112), β) 7 παρ. 3 του ν. 3060/2002 (Α΄ 242), γ) 14 παρ. 13 του ν. 3038/2002 (Α΄ 180), δ) 4Ζ του ν. 3388/2005 (Α΄ 225), ε) 59 του ν. 3659/2008 (Α΄ 77) και στ) 44 του π.δ. 101/2014 (Α΄ 168), όπως διαμορφώθηκαν μετά την κατάργηση των κενών με την 110820/23.11.2011 απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Β΄ 2767) και τη διατήρηση ορισμένων από αυτές με την 14413/9.2.2012 απόφαση των Υπουργών Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Β΄ 487) κατ' εφαρμογή των διατάξεων της περίπτωσης α΄ της παρ. 1 του άρθρου 33 του ν. 4024/2011 (Α΄ 226), αυξήθηκαν με το άρθρο 80 του ν. 4139/2013 (Α΄ 74) και κατανεμήθηκαν με το π.δ. 101/2014 (Α΄ 168), αυξάνονται ως εξής:

1. Του κλάδου ΠΕ Σωφρονιστικού Ενηλίκων κατά είκοσι (20).
2. Του κλάδου ΤΕ Υγείας Πρόνοιας ειδικότητας Νοσηλευτικής κατά είκοσι (20).
3. Του κλάδου ΠΕ Κοινωνικής Εργασίας κατά δεκαπέντε (15).
4. Του κλάδου ΤΕ Υγείας Πρόνοιας ειδικότητας Κοινωνικής Εργασίας κατά πέντε (5).
5. Του κλάδου ΔΕ Φύλαξης κατά τριακόσιες σαράντα (340).
6. Του κλάδου ΔΕ Προσωπικού Εξωτερικής Φρούρησης κατά εκατόν εξήντα (160).
7. Του κλάδου ΔΕ Διοικητικού – Λογιστικού κατά είκοσι (20).

Άρθρο 11

Ρυθμίσεις για το Ταμείο Χρηματοδοτήσεως Δικαστικών Κτιρίων (ΤΑ.Χ.ΔΙ.Κ.)

1. Η παράγραφος 1 του άρθρου 4 του ν.δ. 1017/1971 (Α΄ 209), όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Το Ταμείο διοικείται από 7μελές Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο αποτελείται από:

- α) τον Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ως Πρόεδρο,
- β) έναν Σύμβουλο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, που υποδεικνύεται από τον οικείο Πρόεδρο, ως Αντιπρόεδρο,
- γ) έναν υπάλληλο της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων που είναι τουλάχιστον Προϊστάμενος Διεύθυνσης, αναπληρούμενος από Προϊστάμενο άλλης Διεύθυνσης, ή ένα υπηρεσιακό στέλεχος εποπτευόμενου, από το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων φορέα,
- δ) έναν Πολιτικό ή Μηχανολόγο Μηχανικό του Υπουργείου Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού, που υποδεικνύεται από τον οικείο Υπουργό ή της Εταιρίας Ακινήτων του Δημοσίου που υποδεικνύεται από το Διοικητικό Συμβούλιό της,

ε) τρεις Δικηγόρους, ένας δε από αυτούς από το Δικηγορικό Σύλλογο Αθηνών.»

2. Το τελευταίο εδάφιο του άρθρου 5 του ν.δ. 1017/1971 (Α΄ 209), όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί με απόφασή του να αναθέτει την άσκηση ορισμένων αρμοδιοτήτων του στον Πρόεδρο ή σε άλλο μέλος του ή σε δικαστικούς λειτουργούς ή σε Προϊσταμένους Υπηρεσιών αρμοδιότητας Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ή και στον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης του Ταμείου και να εξουσιοδοτεί αυτούς προς ενέργεια ορισμένων πράξεων.»

3. Το άρθρο 6 του ν.δ. 1017/1971, όπως ισχύει, αντικαθίσταται ως εξής:

«Αρμοδιότητες Προέδρου Διοικητικού Συμβουλίου

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου εκπροσωπεί το Ταμείο ενώπιον πάσης Δικαστικής, Διοικητικής ή άλλης Αρχής, διορίζει τους πληρεξούσιους δικηγόρους του Ταμείου, συγκαλεί το Διοικητικό Συμβούλιο, καθορίζει την ημερήσια διάταξη, διευθύνει τις συνεδριάσεις και κατευθύνει τις εργασίες του και παρακολουθεί την εφαρμογή των αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου που μεταβιβάζονται από αυτό. Επίσης, ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου προϊστάται του προσωπικού του Ταμείου, διευθύνει το έργο των υπηρεσιών του, έχει την ευθύνη για την εύρυθμη λειτουργία του, υπογράφει τις νόμιμες εντολές πληρωμής και υπογράφει κάθε έγγραφο του Ταμείου.

Αν ο Πρόεδρος του Δ.Σ. απουσιάζει ή κωλύεται, αναπληρώνεται από τον Αντιπρόεδρο αυτού και αν αυτός απουσιάζει ή κωλύεται, από μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου που ορίζεται από αυτό.

Ο Πρόεδρος με απόφασή του μπορεί να εξουσιοδοτεί τον Διευθυντή του Ταμείου να υπογράφει, κατά περίπτωση «με εντολή Προέδρου» όλες τις αποφάσεις, έγγρα-

φα, εντολές ή άλλες πράξεις που αφορούν στις αρμοδιότητες του Προέδρου. Επίσης μπορεί να μεταβιβάζει στον Διευθυντή του Ταμείου και τον νόμιμο αναπληρωτή του την αρμοδιότητα υπογραφής των χρηματικών ενταμάτων πληρωμής ή άλλων τίτλων πληρωμής του Ταμείου, μέχρι ορισμένου ποσού, το ύψος του οποίου καθορίζεται με την ίδια απόφαση.

4. Το άρθρο 6 Α του ν.δ. 1017/1971 (Α΄ 209), το οποίο είχε προστεθεί με την παράγραφο 9 άρθρου 7 του ν. 4043/ 2012 (Α΄ 25) καταργείται.

Άρθρο 12 **Ακροτελεύτια διάταξη**

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ	ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
Ν. Βούτσης	Α.Ν.Δ. Μπαλτάς
ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ, ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ	ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
Ν. Παρασκευόπουλος	Ν. Κοτζιάς
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ	ΥΓΕΙΑΣ
Γ. Βαρουφάκης	Π. Κουρουμπλής

Αθήνα, 14 Απριλίου 2015

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΡΙΤΣΩΤΑΚΗΣ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΑΜΑΝΑΤΙΔΗ-ΚΟΖΟΜΠΟΛΗ